

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. június 23.

129. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskocza utca 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos pett sorja 40 fillér.

„Szabad költözködés”.

A képviselőház kivándorlási bizottsága letárgyalta a kivándorlási törvényjavaslatot és jelentéktelen módosításokkal el is fogadta azt, holott ennél reakcionáriusabb javaslat még nem feküdt a magyar törvényhozás előtt s ehhez képest a Darányi-féle „derestörvény” is liberális alkotás.

A „szabadköltözködési jog” és a „polgárok szabad elhatározása”-nak hangzása mellett oly korlátokat állít fel, mely kényteleníti az itthon megélni nem tudók ezreit, hogy szökve hagyják el az országot, mert azok a közigazgatási vexációk, melyek azokra várnak, akik a törvényes formákat betartani óhajtják, lehetetlenné teszik a követelményeik megszerzését.

Kiskorúak nem mehetnek egyáltalán ki az országból; helyes. Katonakötelezettségben lévők nem mehetnek ki; helyes. De aki leszolgálta három évi sorszolgálatát sem mehet ki, hacsak a belügy- és honvédelmi miniszterek együttes beleegyezését nem eszközölte ki és akkor is 100—1000 korona óvadékot kell letennie, különben a határőrök visszaterelik.

Nem mehetnek ki a családfentartók; helyes. De a negyven éven felülieket meg már nem fogadja be! Nem mehetnek ki, akik a „derestörvény” hatálya alá tartoznak stb. Hát ez a „szabad költözködési jog”, ez a „polgárok szabad elhatározásának” respektálása. Hisz ha ezek az intézkedések használnának, ugy istenek! Még a hazug cégér dacára is megnyugodnám, de a gyakorlatban e tilalmakat ki fogják játszani ezrével fog elszökni a nép és a sok közigazgatási vexáció után aligha lesz kedve visszatérni hazájába, hol élni nem, de „meghalni kell.”

Nem beszélek azokról a jogi monstruoziásokról sem, melyeket a büntető határozatok tartalmaznak. Mert üldözzék s büntessék a titkos ügynököket és akik kivándorlásra csábítanak, de az, aki még mielőtt beszerezte a temérdek irásokat, hogy kivándorolhat és az engedélyeket, utlevelet, letette a kauciót, elhagyja lakóhelyét: ezért kéthavi fogházat és 600 kor. büntetést kaphasson: ez mivel se motíválható jogi nonsens. Ez a törvény nem a kivándorló védelmét, gyámolítását tartalmazza, hanem felhatalmazás a közigazgatási visszaélések alkalmazására, melyekért megtorlás nincs. És miért? És kinek javára? Azoknak és azokért, akik a „bűdös parasztot” itthon akarják kötéllel is tartani és pedig középkori jobbágyi állapotban.

A kivándorlási anketén, mint vörös fonal húzódik végig, hogy ne policiális rendelkezésekkel, de munkával, keresetfokozással, földparcellázással stb. tartjuk itthon a magyart. En végigültem az összes kivándorlási anketéket és foglalkoztam a kérdéssel alaposan, de ez a javaslat nem egyéb, mint porhintés a közvélemény szemébe és ezért sürgős ez unott és fáradt parlament előtt való letárgyalása.

A kóosz és felfordulás majd tavaszkor, ha ismét megindul a kivándorlás, fog mutatkozni és akkor a panaszok újabb reformra fogják kényszeríteni a törvényhozást. *Expertus.*

Trieszt forgalma és forgalmi intézményei.

Az osztrák kikötőváros 1907. évi áruforgalmi adatai igen kedvezők. A trieszti tárházakon átmenő forgalom évek sora óta fokozatosan és jelentékenyen fejlődik.

A fejlődés 1894-ben indult meg, amiből sokan azt következtetik, hogy az összefüggésben van a trieszti tárházaknak ebben az időben történt államosításával. Bárha ezzel a nézettel nem egyeztethető össze a trieszti érdekeltségnek az állami kezelés nehézsége miatt emelt állandó panaszja, az kétségtelen, hogy a tárházi díjszabás tételeinek az államosítással bekövetkezett leszállítása mindenestre hozzájárult a trieszti helyi költségek kedvezőbb alakulásához, a mi viszont a forgalom emelkedését segítette elő.

Az államosításkor 1904-ben ugyanis a rivákon és molokon átrakodásra kerülő forgalom felszabadult a hangár-használati költségektől, a raktárak bérleti és az áruk be- és kirakási illeték tetemesen leszállított és az árukezelés címén megszabott illetéktételek megfeleltek a tényleges költségeknek. Ennek a hatása nagyon érezhető volt.

Trieszt tengeri forgalma 1895-ben 8.133,679 métmázsá, 1900-ban 11.223,746 mm., 1905-ben 44.043,069 métermázsá volt és a múlt évben 1907-ben 17.292,848 métermázsára szökkent fel.

Hasonlóan növekedett Triesztben a vasuti áruforgalom: 1894-ben 3.928,028 métermázsá, 1900-ban 5.995,800 métermázsá, 1905-ben 8.783,711 métermázsá és 1907-ben 12.482,821 métermázsá.

A folytonosan fejlődő trieszti forgalom lebonyolításának céljaira nem volt elégséges az 1904-ben átvett berendezés: 21,241 km. hangár felület és 128,455 km. használható rakterület, aminek következtében már 1894-ben egy bonhangárt és 1895-ben két más hangárt építettek.

A munkálatok ettől kezdve rendszeresen folytak, 1897-ben két hangárt építettek, 1900., 1901 és 1902. években egy egy raktár készült el, 1905-ben pedig egy pompás hangár épült a lebontott borhangár helyén. A borhangár hiányát a Moio Giuseppino tövével emelt hangár pótolta. A múlt évben egy négy emeletes raktárt adtak át a trieszti forgalomnak az idén pedig új vám-és vasuti raktár készült el a szabad kikötő végén és — tekintettel a folytonos helyhiányra — még egy terjedelmes raktárt építettek. Ennek a munkálatait már megkezdték és valószínű, hogy 1909 őszén már ez az új raktár is közrendelkezésre fog bocsájtani.

Itt említjük, hogy cukorraktározási célokra 1899-ben kibérelték a déli vasut silosát, amely a szabadkikötőn kívül fekszik. A trieszti tárházaknak 1907. végén összesen 42.667 km. hangárfelületük volt, vagyis kétszer annyi, mint az államosításkor, a raktárterület pedig 166,793 km. ami egyharmadrésznyi szaporodást jelent.

A tárházak építészeti terjeszkedésével karöltve fejlesztették a forgalom egyéb céljait szolgáló berendezések. Új vasuti síneket állítottak fel és az emelőretek száma, amely az államosításkor 42 volt, 76-ra emeltették.

Az osztrák kormány áldozatkész és céltudatos fáradozása számára azonban határt vannak a kikötő keretei, amelyeket szélesíteni nem lehet. Ez készítette az illetékes köröket egy másik kikötő építésére. Ez lesz a St.-Andrea-n készülő Ferenc József kikötő, amely a trieszti tárházaknak a mai forgalom számára szük

volta, a Trauern-vasut megnyitja és az új hajózási vonalak felállítása következtében valószínűs életkérdés a trieszti kikötő számára. Ha az új trieszti kikötő kiépül, akkor évek sorára teljesen ki lesznek elégtve a forgalom összes igényei. A forgalom 430,000 m³ szabadterületet nyer, a rivák pedig, amelyek összes hossza most 4670 méter, 3060 méterrel fognak növekedni. Az új kikötő egy része, a VI. és VII. számú rivák már 1908. folyamán elkészülnek és az osztrák kormány már ebben az évben gondoskodik ezen rivák megfelelő felszereléséről és berendezéséről is. Ezen munkálatok annyira sürgősen készülnek, hogy a két riva már a jövő év közepén át fog adatni a forgalomnak. A szabad kikötőhöz vezető ut, az V. számú riva ideiglenesen arra használtatik fel, hogy a kőszénforgalomnak átrakodási helyet nyújtson. Ezt legközelebb mechanikai emelőeszközökkel is el fogják látni. Ezzel is könnyítenek a mostani szabadkikötő terhén, amennyiben felszabadítják a kőszénforgalomnak nehéz kezelésétől.

(K)

Az egységes munkaidő.

— A fiumei magántisztviselők helyzete. —

A fiumei kereskedelmi és magántisztviselők hivatalos közlönye legutóbb érdekes cikket tartalmaz az egységes munkaidőről s ezzel kapcsolatban feltárja a magántisztviselők helyzetét. A legtekintélyesebb lapok is — úgy mond — éles kritikával támadják az előkelő színezetű bankoktól kezdve végig valamennyi vállalatot, amelyek a legtöbb esetben a végletekig kihasználják a tisztviselők erejét olyan javadalmaszért, amely sokszor egy kikötő munkásnak is szégyenére válna. Az a társadalom pedig a melyikben a magántisztviselőnek intelligenciájánál fogva élnie kell, kegyetlen és nem alkuszik. Vagy, vagy! Ennek azután a legtermészetesebb következményei azok a gondok, a melyektől igen sok sohasem tud megszabadulni, jó magam pedig szentül hiszem, hogy igen sok magánhivatalnok keserű rezignációval azt számolja magában, mikor a sorokat olvassa, hogy mennyivel tartozik is még csak?

A legutóbbi években azután, hogy még kezevesebb, legyen a létért való küzdelem, elkezdett minden drágulni és akadtak olyan intézetek is, amelyek megemberelték magukat, drágasági pótlékot adtak kivatalnokainknak. Az élet általános megdrágulása egy új akcióhoz vezetett. A családos hivatalnokok kezdeményezésére fölmerült a folytatólagos munkaidő kérdése.

A városok külterületén vagy környékén lakás- és egyéb drágaság már lényegesen kevésbé érezhető.

A tisztviselő reggel villamoson vagy viciálison bejön a városba délután kettőig vagy háromig elvégzi a dolgát aztán megy haza a családjához. Annyi anyagi előnnyel jár a dolog, hogy igen sok garçon ember is ráfanyalodott. Sajnos azonban, hogy a biztosítótársaságokon kívül alig 1—2 intézet vezette Budapestben be az egyfolytában levő munkaidőt.

Az anyagiakon kívül egy sokkal fontosabb dolog került most szóba, egy olyan kérdés, amely a vállalatoknak nem a zsebére, hanem a vezető embereknek a — szívére apellál.

Az a hivatalnok ott hagyja az egész fiatalágát, életkedvét, erélyét mindenét az íróasztal mellett. Reggeltől délig, déltől estig robotol. Este azután azt se tudja, hogy él-e? Pedig mennyire szeretne ismeretekre szert

tenni, nyelveket tanulni, az irodai munkától elernyedni idegeit, némi sporttal felfrissíteni. Mennyi jó kedvvel, mennyi ambícióval dolgozna másnap, ami végeredményében mégis csak az intézet érdeke. Minderre azonban az intézetek vezetősége nem gondol. Nem gondolják meg a direktorok, hogyha a hivatalnokait lélekzethez hagyják jutni olyasvalamit kapnak érte cserébe, amit nem lehet megfizetni: *erkölcsi erőt*.

A budapesti pénzügyi tisztviselők, szervezkedtek, gyűléseztek, agitáltak és elérték azt, hogy a kérdéssel komolyan tárgyalnak, ha már két bank bevezette az egyfolytában való munkaidőt és a többi bankoknál pedig a közel jövőben szintén dűlőre jut a dolog. Csupán egy csöpp jóakarát és az összes pénzügyi intézetek meg az idén nyáron bevezetik *közös akarattal* ezt az üdvös újítást.

Fiumében jelenleg tizenkét bank van. Fiume kisebb kereskedelmi terület mint a főváros és ha ott megteszik a bankok, egész bátran utánozhatják az itteni pénzügyi intézetek is. A kereskedelmi világ egy nap alatt hozzá szokik az új hivatalos órákhoz, épp úgy, mint a hogy az Osztrák Magyar Bank hivatalos órákhoz alkalmazkodik a többi bank, a többi kereskedő. Hiszem erősen, hogy modern kor ez áramlatába nem lesz ember, aki gátat merjen emelni, hogy visszatartsa azt, mert a szervezetség erején megtörne minden ellenkezése.

Szabadulás Fiuméből.

— *Kávéházi jelenet.* —

— A sorsnak különös rendelkezése, hogy aki imádja Fiumét, hogy nélküle meg sem lehet: kitiltják Fiuméből.

— S aki meg menekülni szeretne, nem tud elmenekülni innen.

— Én is a legboldogabb ember volnék, ha valahol Budapesten lehetnék.

— Ott most nyár van.

— Furcsa beszéd. Hát itt mi van?

— Hát egy kis tenger.

— Abban igaza van. De a hajófüst, a por, a piszok, a szemét s ennek tetejében a gyilkoló unalom.

— No ez már igaz. Különösen az utolsó-ból bőven kijut nekünk Fiumében élő embereknek. Reggel robotolunk, ebéd után kávéházban ülünk, a délutáni robotolás után megint kávéház és vacsora után ismét csak kávéház.

— Az embernek meg kell bolondulnia.

— Hát biz közel vagyunk már ahhoz. Nem tagadom. Sokszor olyan különös hangulat fog el. Szeretném egész Fiumét Nero recipéje után elpusztítani. De ezután, ha elgondolom, hogy ez szörnyű kegyetlenség volna s hogy a történelem rettenetes jelzőket illesztene a nevemhez, ellágyul a szívem s nem teszek semmit . . .

— Lásna, lásna, nincs szabadulás.

— Nincs, nincs. Pedig de jó volna, ha kitiltanának.

— Hát hiszen akkor mégis csak van megoldás.

— Nem hiszem.

— Miért?

— Mert már semmit sem hiszek. Amióta a kormányzó lapot mer újból alapítani, már nincs semmiben sem bizodalmam.

— Nem értem.

— Hát úgy érte, hogy ha már a kormányzó sem fél akitiltástól, akkor mi szegény filiszterek nem remélhetünk ilyet. Agyó!

Costa.

UJDONSÁGOK.

— Az angol hajóraj Fiumében. Julius hatodikán az angol hajóraj Triesztben fog megjelenni és 13-áig marad ott. A hajóraj két sorhajóból és négy páncéloshajóból fog állni, minden hajón 750 emberrel és Charles E. Drury tengernagy parancsnoksága alatt áll. E hajók közül öt július 13-án Pólába megy, hol július 17-éig maradnak. Az „Ocean” nevű hajó Triesztből Görögországba megy, hol július 17-étől július 21-ig a fiemei kikötőben fog látogatást tenni. Julius 22-étől aug. 15-ig terjedő időre három hajó Spalatoba, kettő pedig Sebenicoba megy, azután pedig együtt Korfuba mennek. A cirkáló hajóraj ezuttal nem fog az osztrák-magyar vizeken megjelenni.

— **Uj tengerészkapitányok.** A helybeli tengerészeti hatóság a következő hajóosztályokat tengerészkapitányokká nevezte ki: Bucich Jakab kostrenai, Cepulich Albert szt. barbarai, Gudonovich Péter szt. luciai, Kenedy István szabolcsi, Urenlich János poglianei, Sablich János costranai illetőségűek. Ezekon kívül a következő hajósokat tengerésztisztékké nevezte ki: Banarich E. tersattói, Biscontini Arrigo fiemei, Descovich Achille moschienai, Folnegovich F. zágrábi, Ucculicich buccarri, Plisovac R. buccarri, Rospis Gyula és Vadas József budapesti, Kubány János és Losoncy István szintén magyar illetőségűek.

— **Halálozás.** Fischer Adolfné született Neuberger Henriette ma éjjel tüsz következtében 65 éves korában elhunyt. A halálest több előkelő fiemei családot borított gyászba. A megboldogult nővére volt hliniki Neuberger Árminnak, édes anyja Fischer Gyula fa-nyereskedőnek és rokona a Szegő családnak. Holttestét ideiglenesen a tersattói temetőben helyezik nyugalomra.

— **A közönség köréből.** Fölkérettünk a következő sorok közlésére:

Fiumében úgy látszik szokássá kezd válni, hogy egyes lakók az utcát tekintik szemétdombnak. Elhagyott utcákon nem ritka eset, hogy az embert nem a legtisztábbnak mondható vízzel öntik le. Hogy azonban a Riva Szápáryn forduljon elő ilyesmi azt igazán nem képzeljük volna. Fehér nyári toalettnben haladtunk arra, mikor egyszerre a Via Riva 8 szám alatti ház valamelyik emeletéről egy egész dézsa víz ömlött alá. Szerencsés véletlen folytán a víz csak kissé ért bennünket. Tessék azonban az ellenkezőt elképzelni. A hatóságnak ügyelnie kellene, hogy ilyesmi ne forduljon elő. *(Két magyar hölgy.)*

— **Pincérek egyesülete.** A fiemei pincérek egyesülete végre megalakult s mint értesülünk, még e hét folyamán nyitja meg ingyenes elhelyező intézetét, amely a Via Municipio 5. számú házban, a második emeleten lesz.

— **A kikötőből.** A „Dubac” angol gőzös 2000 tonna szénnel kikötőnkre érkezett.

— **Betörés Cirkvenicában.** A cirkvenicai csendőrség jelentést tett a fiemei rendőrségnek, hogy péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a Therapia-szálló egyik szobájába és onnan egy aranyórát, arany láncot és több értéktárgyat vittek el, amelyeknek értéke meghaladja a 450 koronát. Azt hiszik, hogy a betörők Fiuméba hozták a tárgyakat értékesítés végett. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

— **A Lloyd és Dalmatia.** Az osztrák Lloyd társaság legutóbbi igazgatósági ülésén az elnök bejelentette, hogy a „Dalmatia” hajóstársasággal kötött szerződés értelmében, a Lloyd eladja ezen társaságnak a „Bosnia” és a „Danubio” nevű gőzösöket, ennek ára fejében részvényeket kap és a „Dalmatia” igazgatóságában részt vesz. A kereskedelmi miniszter jóváhagyta ezt a megegyezést.

— **A tengeri biztosítás 1907-ben.** A „Berliner Jahrbuch für Handel und Industrie” hosszasan foglalkozik a tengeri biztosítással is. Konstatálja, hogy 1907-ben a biztosítási üzlet jelentékenyen növekedett, a biztosítási díjak összege felfelé fordult, és a károk még inkább szaporodtak. Nagyon kedvezőtlen volt a biztosítási üzlet számára a hajótest-biztosítás és az árubiztosításban a részleges károk rendkívüli emelkedése. Utóbbiak a biztosítási díjak legnagyobb részét felemésztették úgy, hogy a biztosítóknak alig maradt valami azon kockázatért, amelyet a hajózás veszélyei, tengeri balesetek, zátonyra kerülések, hajótörések és havaria címen vállaltak. Különös nyomatékkal hangsúlyozzák a biztosító társaságok azt a körülményt, hogy a transatlanti forgalomban Délamerikába és a Levanteba lopás címen beérkezett reklamációk száma veszedelmesen növekszik és érezhetően alig lehet valamit a hajóstársaságok közbenjárásától várni. Mindaddig folytatja a jelentés — amíg a hajóstársaságok a korlátlan jogot élvezik, hogy a lopásból és rablásból eredő károkat nem kell megtéríteniük, nem fog a helyzet a szállítási biztosításban kedvezőbben alakulni. A tengeri biztosítási üzlet hatalmas megnövekedését a bizonyítja, hogy míg 1870-ben a hamburgi biztosítók összege 1,006.876.694 márka volt, addig 1907-ben ez az összeg 6,945.139,329 márkát tett ki. Ellenben Brémában 1871-ben volt 179.565,209

márka, 1907-ben 127.131,327 márka. Ezen a téren Hamburg úgy látszik elnyomja Brémát. A biztosító társaságok száma volt Brémában a hatvanas években 22, ma 4; Hamburgban 1870-ben 23, ma 11. Természetes, hogy a mai társaságok üzeme a régiekével össze nem hasonlítható. Hamburgban a biztosító társaságok a múlt évben beszedtek biztosítási díj címén 44.438,948 márkát, kifizettek ellenben 38.248,576 márka kártérítést.

— **Tarifaharc az olasz partokon.** A németek és az olaszok között a kivándorlók szállításában támadt versengés véglegesen alig ha fog egyhamar eloszlani. A németek szerint a háborúság nagyon kellemetlen következményekkel fog járni a két nagy német társaságra. A Hamburg—amerikai társaság a genova—new-yorki forgalomban két nagy gőzöst: a Moltket és a Hamburgot járátja, amelyeket legközelebb a Batavia és a Bulgaria gőzösek fogják helyettesíteni. A Norddeutscher Lloyd ez időszerint még mindig négy hajót tart ezen forgalomban, de ezek egyikét legközelebb más szolgálatba fogja áthelyezni. A hamburgi társaság 1907-ben a földközi tengerből Newyorkba 25,672 utast szállított, ezek között 21,505 kivándorlót, a német Lloyd pedig 55,603 utast, ezek között 45,465 kivándorlót.

— **Az anyakönyvi hivatal hivatalos órái.** A m. kir. állami anyakönyvi hivatal 1908. június 15-től kezdve további rendelkezésig hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig, vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 9 órától déli 12 óráig tart hivatalos órákat. A közönségnek azonban hétköznapokon délelőtt 9-től délután 1 óráig, vasár és ünnepnapokon pedig délelőtt 9 órától déli 12 óráig van nyitva.

— **Az utolsó hajójarat.** A Magyar-horvát hajóstársaság közli, hogy az utolsó hajó Abbaziából nem mint tervezve volt, este 10 órakor, hanem 10 óra 30 perckor indul.

— **A német hajóépítés.** Abból az alkalmából, hogy Berlinben most nagy ünnepekkel megnyitották a hajóépítési kiállítást, a német sajtó bőven méltatja azt a nagy fejlődést, amelyet ez a német iparág az utolsó évtizedben elért. Az erre vonatkozó egy évtizedre visszamenő adatokat a következő táblázat tárja elénk.

A német kereskedelmi tengerészet számára épült összesen:

Év	hajó	tonna tartal.
1898	183	171,314
1900	292	256,787
1901	294	317,522
1902	255	311,881
1903	312	247,419
1904	282	265,262
1905	404	228,918
1906	536	345,383
1896	631	450,256
1937	807	426,306

— **Vasutasok velencei kirándulása** A vasutasok országos szövetségének fiemei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városába, Velencébe. A kiránduló hajó vasnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Armin máv. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

Előfizetési felhívás.

Június 15-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiemei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s menő erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 22. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Bakonyi Samu előadó betereszti az igazságügyi bizottság jelentését a végrehajtási novelláról.

Következik a szeszdó törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Bacsics Ljubomir horvát képviselő beszél elsőnek a javaslat ellen.

Utána *Mezőfi Vilmos* beszél. Helyteleníti a kormány pénzügyi politikáját. A javaslat legnagyobb hibája — ugymond — hogy a kis existenciák rovására tesz és kedvez a nagybirtokosoknak. Ne a kis embereket adóztassák meg, hanem a nagybirtokosokat. Egy hang közbekiált:

— A szónokot számosan üdvözik.

Mezőfi erre visszafelel:

— Majd ha szocialisták lesznek a Házban ez is megtörténik.

Ezután *Modruszán Gusztáv* beszél a javaslat ellen.

Szétvert népszövetségek.

POZSONY, jun. 22. A katolikus népszövetség tegnap akarta alakuló gyűlését megtartani. A szocialisták és demokraták azonban olyan zajos botrányt csaptak, hogy a négyülést nem tudták megtartani.

Recseg a trón

A szerbiai fölfordulás.

BELGRÁD, jan. 22. A szerbiai helyzet egyre komolyabb és fenyegetőbb. A posta nem továbbítja a gyanús leveleket. Péter király személyét rendkívül féltik. Rengeteg fenyegető levelet kapott, amelyek íróit a rendőrség nem tudja kideríteni. A vizsgálat nagy apparatussal folyik.

A diáksztrájk megszűnt.

BÉCS, jun. 22. Az ausztriai főiskolák diákságának sztrájkja ma véget ért. Mindenütt teljes a nyugalom s az előadásokat is megkezdték.

A döberici beszéd.

BERLIN, jun. 22. A Nordd. Allg. Ztg. tegnap, mint a reggeli lapok jelentették, a világpolitikai helyzettel foglalkozva, nem tagadta annak lehetőségét, hogy *sulyos diplomáciai bonyodalmak következhetnek be.* A közlemény foglalkozott a császár híres döberici beszédével és konstatálta, hogy a császár körülményeit nem emittet, csak azt mondta, hogy a hadsereg meg fog felelni feladatának. Az újságközlemény Németországban igen nagy föltűnést és meglehetősen izgatottságot keltett. Az újságok magyarozgatják a közleményt, a mely — mint mondják — egyszerre *elsőrendű politikai eseménynyé* tette a császár döberici beszédét.

Rémes családi dráma.

KECSKEMÉT, jun. 22. Egy szomszédos pusztán *Szabó Sándor* tanyai bérlő az este eltávozott hazulról. Az asszony a konyhában hirtelen szívzselédülés következtében meghalt. A gyermekek etlen szomjjan voltak s rémülten vették körül anyjuk holttestét. Mire a gazda reggel haza ért, két gyermek már holtan feküdt anyja mellett.

A perzsiai veszedelem.

LONDON, jun. 22. A „Times”-nek jelentik Teheránból tegnapi kelettel: Ma ismét több ezer főnyi néptömeg csoportosult a parlament körül. A kereskedők nagy összegeket jegyeztek a szükséges kiadások fedezésére és kijelentették, hogy az alkotmánypárt a legvégsőig fog harcolni. A politikai klubok újra megkezdték munkájukat, ők gyakorolják be az embereket a fegyverforgatásra s ők gondoskodnak fegyverről. *A sah tábora napról-napra erősödik.* Mind a két fél el van tökéltve, hogy *nem enged.*

szentpétervári, jun. 22. Magántáviratok szerint Teheránban és Tebriszben tegnap komoly zavargás volt, amelynél többen elestek és megsebesültek. *A forradalmi mozgalom terjed.* A kormányhatóságok eddig négyszáz embert letartóztattak.

Fischer Adolf úgy a maga, valamint gyermekei, unokái, testvérei és az egész gyászoló rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtethetlen, drága hitvese

FISCHER ADOLFNE

szül. Neuberger Henriette

élete 68-ik és boldog házasságának 46-ik évében jobblétre szenderült.

A drága halott hült teteme f. hó 23-án d. u. 6 órakor fog a susáki temető halottas házából eltemetni.

Fiume, 1908 június hó 22-én.

Zsófi férj. Weisz Sándor, Gyula, Stefánia férj. Dr. Glasel, Frigyes és Irén férj. Benedikt gyermekei; Fischer Sándorné sz. Beck Erzsike, Fischer Gyuláné sz. Schweitzer Giza, menyei; Dr. Glasel Armin, Benedikt Imre, vejei; Hliniki dr. Neuberger Ignác, Neuberger Ármán, Móricz, Ödön, özv. Schlesinger Adolfné, Heiler Vilmosné és Pollak Jakabné testvérei.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

A Corso legfrequentáltabb helyén egy előkelő felszerelt üzlethelyiség berendezéssel együtt

kiadó. Cim a kiadóhivatalban. Halál a poloskákra !!!

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

VENDÉGLŐ

a „FEHÉR HATTYUHOZ”

Fiume Via Serpentina 25.

Izletes magyar ételek, mindenkor friss sör s jó borok. Szép tengeri kilátás. Szobák s ágyak kiadók.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztenek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

tablácskakban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik. Első fiumei magyar uri és női fodrász terem

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más fergek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

Porto-Ré

(Kraljevica)

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben**Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben**

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösnön 40 percnnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ **„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.** ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mernőki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villánhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések. Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lifi, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

**ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM**

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg fertiszabó.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

A fiumei közönség és az

idegenek figyelmébe!

—o—

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

**ABBAZIA
BRISTOL
szálló, kávéház és étterem**

Elsőrendű szálló 120 szobával a fürdő központjában. (a villamos vasut megállóhelyén).

Lift, fürdőszobák, villanyvilágítás.

Mérsékelt szoba- és penzió-árak.

Kitünő magyar konyha.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Magyar személyzet.

Tulajdonos Rudovits Vilmos.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.

A kinek tartós jutányos szobafestő, olajmázoló vagy cimfestő munkára van pontos időben szüksége forduljon

Altberger Ignác

első fiumei magyar szoba- s cimfestőhöz Via Sanità (Adria palota) Telefon 932.

FÉRFI RUHÁT VESZ ES ELAD és olcsón tisztít s javít szakszertűt férfi- s női ruhát**RADAKOVICS DÁNIEL FIUME** Vicolo dell'Ospedale 30 (Hungária szállóval szemben.)**Olcsó cipő**

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket Szekulesz Sándor japán és kínai áruház FIUME, Via Alessandrina I.